

## מלאכי א (א) מִשָּׂא דְבַר-ה' אֶל־יִשְׂרָאֵל בְּיַד מְלָאכִי:

The burden of the word of the Lord to Israel by Malachi. (OJPS)

A pronouncement: The word of the LORD to Israel through Malachi. (NJPS)

תרגום יונתן: מטל פתגמא דיי על ישראל ביד מלאכי דיתקרי שמיא עזרא ספרא.

The burden of the word of God to Israel via His messenger, whose name was Ezra, the scribe.

אבן עזרא: יש אומרין שהוא עזרא. ולפי דעתי: שהוא שמו כאשר הוא כתוב. והוא סוף הנביאים, ובעבור זה הזהיר: זכרו תורת משה עבדי (מלאכי ג' כ"ב) כי במותו נפסקה הנבואה מישראל.

Some say he was Ezra. In my opinion, his name was as stated. **He was the last prophet**, which is why he cautioned, "Do not forget the teaching of My servant Moses," because upon his death prophecy ceased.

רד"ק: חגי זכריה ומלאכי הם שנבאו בבית שני. ובחגי וזכריה נכתב זמן נבואתם; ובמלאכי לא נכתב, ואפשר שהיה האחרון שבהם. וכן יראה כי לא נזכר בדבריו בנין הבית כמו שנזכרו חגי וזכריה

Haggai, Zachariah, and Malachi prophesied during the Second Temple. Regarding Haggai and Zachariah, the time of their prophecy is written, but not so with Malachi—perhaps because **he was the last of them**. It is also apparent from the absence of any reference to the rebuilding of the Temple in his words, as opposed to Haggai and Zachariah.

מלבי"ם: חז"ל נחלקו מי היה הנביא הזה ולדברי כולם נתנבא אחר בנין הבית והיה חותם הנביאים כמו שיתבאר בסוף הספר.

The Sages were divided over his identity but were unanimous that he prophesied after the rebuilding of the Temple and that **he was the "seal of prophecy,"** as I will clarify later.



### 2-5: God's love for Jacob and enmity towards Esau

Israel by Malachi. (2) I have loved you, saith the Lord. Yet ye say: 'Wherein hast Thou loved us?' Was not Esau Jacob's brother? Saith the Lord; Yet I loved Jacob; (3) But Esau I hated, And made his mountains a desolation, And gave his heritage to the jackals of the wilderness. (4) Whereas Edom saith: 'We are beaten down, But we will return and build the waste places'; Thus saith the Lord of hosts: They shall build, but I will throw down; And they shall be called The border of wickedness, And The people whom the Lord execrateth for ever. (5) And your eyes shall see, And ye shall say: 'The Lord is great beyond the border of Israel.' (6) A son honoureth his father,

(ב) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר יְיָ וְאָמַרְתֶּם בְּמָה אֶהְבֵּתֵנוּ הֲלוֹא אִיךָ עָשׂוּ לְיַעֲקֹב נָאִם יְיָ וְאֵהָב אֶת יַעֲקֹב. (ג) וְאֵת עָשׂוּ שְׂנֵאתִי וְאִשִּׁים אֶת הָרָיו שְׂמָמָה וְאֵת נַחֲלָתוֹ לְתַנּוֹת מְדָבָר. (ד) כִּי תֹאמַר אָדָם רְשָׁעוֹ וְנָשׁוּב וְנִבְנְהָ חֲרֻבוֹת כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת הֲמָה יִבְנוּ וְאֲנִי אֶהְרֹס וְקָרְאוּ לָהֶם גְּבוּל רְשָׁעָה וְהָעַם אֲשֶׁר זָעַם יְיָ עַד עוֹלָם. (ה) וְעֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה וְאַתֶּם תֹּאמְרוּ יִגְדֵל יְיָ מֵעַל לְגְבוּל יִשְׂרָאֵל. (ו) בֶּן יִכְבֵּד אָב וְעַבְדֵּי אֲדָנָיו וְאִם אָב אֲנִי אֵיךָ כְבוֹדִי וְאִם אֲדוֹנִים אֲנִי אֵיךָ מוֹרְאֵי אָמַר יְיָ צְבָאוֹת לָכֶם הֲכֹהֲנִים בְּזוּי שְׁמִי וְאָמַרְתֶּם בְּמָה בְּזִינוּ אֶת

בראשית כה (כח) וַיֹּאֲהָב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיו וּרְבִקָּה אֶהְבֵּת אֶת יַעֲקֹב:

כז (מא) וַיִּשְׂטֵם עֵשָׂו אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרַכּוּ אָבִיו...

ספרי במדבר פרשת בהעלותך פסקא סט: ר"ש בן יוחי אומר הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב...

The most distinctive literary feature of the Book of Malachi is its dialogic structure. Seven dialogues are reported: 1:2-5; 1:6-2:4; 2:4-9; 2:10-16; 2:17-3:7; 3:8-12; and 3:13-21. Each consists of a stipulation, the listener's reaction, the substantiation of the stipulation or reaction, and concludes with a rebuke or promise. For instance, in 1:2, God stipulated: "I have shown you love," evoking the reaction, "How have you shown us love?" (2) Next came the substantiation: "I have accepted Jacob... and rejected Esau" (2-3) and, finally, the promise: "Thus said the Lord of Hosts, They [Edom] may build, but I will tear down..." (4-5).

- (כט) וַיִּזַּד יַעֲקֹב נֹזֵד וַיֵּבֵא עֲשׂו מִן הַשְּׂדֵה וְהוּא עֵינִי:  
 (ל) וַיֹּאמֶר עֲשׂו אֶל יַעֲקֹב הֲלֵעִיטְנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הִזָּה כִּי עֵינִי אֲנֹכִי עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֲדָוָם:  
 (לא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכֶּרֶה כִּיֹּם אֶת בְּכֵרְתְּךָ לִי:  
 (לב) וַיֹּאמֶר עֲשׂו הִנֵּה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ לְמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בְכֵרֶה:  
 (לג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הַשְּׂבִיעָה לִי כִּיֹּם וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּמְכַר אֶת בְּכֵרְתּוֹ לְיַעֲקֹב:  
 (לד) וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֲשׂו לֶחֶם וַיִּזַּד עַדְשִׁים וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֶּה וַיִּקַּם וַיִּלְךָ וַיִּבֹז עֲשׂו אֶת הַבְּכֵרָה:

### 6-14: contempt for the altar

is My honour? And if I be a master, Where is My fear? Saith the Lord of hosts Unto you, O priests, that despise My name. And ye say: 'Wherein have we despised Thy name?' (7) Ye offer polluted bread upon Mine altar. And ye say: 'Wherein have we polluted Thee?' In that ye say: 'The table of the Lord is contemptible.' (8) And when ye offer the blind for sacrifice, it is no evil! And when ye offer the lame and sick, it is no evil! Present it now unto thy governor; Will he be pleased with thee? Or will he accept thy person? Saith the Lord of hosts. (9) And now, I pray you, entreat the favour of God That He may be gracious unto us!— This hath been of your doing.— Will He accept any of your persons? Saith the Lord of hosts. (10) Oh that there were even one among you that would shut the doors, That ye might not kindle fire on Mine altar in vain! I have no pleasure in you, Saith the Lord of hosts, Neither will I accept an offering at your hand. (11) For from the rising of the sun even unto the going down of the same My name is great among the nations; And in every place offerings are presented unto My name, Even pure oblations; For My name is great among the nations, Saith the Lord of hosts. (12) But ye profane it, In that ye say: 'The table of the Lord is polluted, And the fruit thereof, even the food thereof, is contemptible.' (13) Ye say also: 'Behold, what a

לְגִבּוֹל יִשְׂרָאֵל. (ו) בֵּן יִכְבֹּד אֵב וְעַבְדֵּי אֲדָנָיו וְאֵם אֵב אֲנִי אִיֶּה כְבוֹדִי וְאֵם אֲדוֹנִים אֲנִי אִיֶּה מוֹרְאֵי אָמַר יְיָ צְבָאוֹת לְכֶם הַכֹּהֲנִים בּוֹזֵי שְׁמִי וְאִמְרַתֶּם בְּמַה בּוֹזֵנוּ אֶת שְׁמִי. (ז) מִגִּישִׁים עַל מִזְבְּחִי לֶחֶם מִגָּאֵל וְאִמְרַתֶּם בְּמַה גָּאֲלֵנוּךְ בְּאִמְרַתְּךָ שְׁלַחַן יְיָ נִבְזָה הוּא. (ח) וְכִי תִגִּישׁוּן עוֹר לְזִבְחָה אִין רַע וְכִי תִגִּישׁוּ פֶסֶח וְחֹלֶה אִין רַע הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפָתְחֶךָ הִירְצֵךְ אוֹ הַיֵּשָׁא פְנִיךָ אָמַר יְיָ צְבָאוֹת. (ט) וְעַתָּה חֲלוּ נָא פְנֵי אֵל וַיִּחַנְנוּ מִיַּדְכֶם הִיתָה זֹאת הַיֵּשָׁא מִכֶּם פְּנִים אָמַר יְיָ צְבָאוֹת. (י) מִי גַם בְּכֶם וַיִּסְגַר דְּלֹתֵים וְלֹא תֵאִירוּ מִזְבְּחִי תִנֵּם אִין לִי חֶפֶץ בְּכֶם אָמַר יְיָ צְבָאוֹת וּמִנְחָה לֹא אֶרְצֶה מִיַּדְכֶם. (יא) כִּי מִמְזֻרָח שְׁמִשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ גְדוֹל שְׁמִי בְּגוֹיִם וּבְכָל מְקוֹם מִקְטֹר מִגֵּשׁ לְשְׁמִי וּמִנְחָה טְהוֹרָה כִּי גְדוֹל שְׁמִי בְּגוֹיִם אָמַר יְיָ צְבָאוֹת. (יב) וְאַתֶּם מַחֲלִלִים אוֹתוֹ בְּאִמְרַתְּכֶם שְׁלַחַן אֲדָנִי מִגָּאֵל הוּא וְנִיבּוֹ נִבְזָה אֲכָלוּ. (יג) וְאִמְרַתֶּם הִנֵּה מִתְלַאֵה וְהַפְחַתֶּם אוֹתוֹ אָמַר יְיָ צְבָאוֹת וְהִבַּאתֶם גֹּזֵל וְאֶת הַפֶּסֶח וְאֶת הַחֹלֶה וְהִבַּאתֶם אֶת הַמִּנְחָה הָאֶרְצָה אוֹתָהּ מִיַּדְכֶם אָמַר יְיָ. (יד) וְאֶרְוֹר נֹכַח וַיֵּשׁ בְּעֶדְרוֹ זָכַר וְנָדַר וּזְבַח מִשְׁחַת לְאֲדָנִי כִּי מִלֶּךְ גְּדוֹל אֲנִי אָמַר יְיָ צְבָאוֹת וְשְׁמִי נֹרָא בְּגוֹיִם.

## "בן יכבד אב"

**דברים רבה** (ליברמן) פרשת דברים  
א"ר יהושע הכהן בר' נחמיה אפי' הרשעים שהם עושין מצוה אם עושין תשובה אין הקב"ה מקפח שכרן, את מוצא בעשו אע"פ שהיה רשע לא קפח הקב"ה שכרו, שכיבד את אביו... וכשהיה משמש לאביו היה משמשו בכבוד, ולא שמש אדם את אבותיו וכבדן כשם שכבד עשו לאביו, שכשהיה נכנס לשמש את יצחק אביו היה לובש בגדים נאים ונכנס לשמשו בהם, לכך זכה למלכות.

## "הקריבהו נא לפחתך"

**רמב"ם** הלכות איסורי מזבח פרק ב:י  
בְּהֵמָה שֶׁנִּלְוֶה בָּהּ אֶחָת מִן הַטְּרֵפִיּוֹת הָאוֹסְרוֹת אוֹתָהּ בְּאֶכִילָה אֶסְוֶרָה לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ הֵרִי הוּא אוֹמֵר (מלאכי א-ח)  
"הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפַחְתְּךָ הַיָּרֵצֶךָ אוֹ הַיִּשָּׂא פְּנֶיךָ."

An animal in whom there appears a tearing that prohibits its consumption, is likewise prohibited as a sacrifice, to wit: "Present it now to your governor; will he be pleased with it or acknowledge you?"

**בית יוסף** אורח חיים סימן קנד  
ולגבי נרות בית הכנסת אם הוא מאוס אסור בהדלקה משום "הקריבהו נא לפחתך" (מלאכי א ח).  
Regarding candles used in the synagogue, if it is disgusting it may not be lit because of "Present it now to your governor."

**ספר אור זרוע** חלק ב - הלכות פסחים סימן רנו  
ויין שריחו רע מברך עליו "בורא פרי הגפן". וריחיה חלא וטעמיה חמרא, חמרא; דהלכה כר' יוחנן דאמוראי קיימי כותיה וכן פסק רשב"ם. אבל לקידוש פסול מפני כבוד גבוה דכתיב "הקריבהו נא לפחתך".  
Over wine with a bad odor, one [still]recites [its blessing]. If it smells like vinegar but tastes like wine, it is considered wine... but it may not be used for Kiddush out of respect, to wit...

**אורחות חיים** חלק א הלכות לולב  
אבל אתרוג שנקבוהו עכברים אע"ג דמאיס נפיק ביה בשאר ימים וליכא משום בזוי מצוה. מיהו בעל ההלכות כתב דפסול משום דמאיס ואיכא משום "הקריבהו נא לפחתך". אבל אם קלפו וחסר נקור העכברים יוצא בו לכתחלה בשאר הימים:

An etrog that was bitten by mice, even though it may be disgusting, it can be used on other days [of Sukkot, but not the first day], nor is it considered contempt of a mitzvah. However, the Halakhot Gedolot ruled it unacceptable on account of its revulsion, because of "Present it..." [However, if one peels it and the bite marks are invisible, it can be used on the rest of the holiday.]

## 2:1-3: the punishment

1. Ab initio, or even de facto?
2. Objective or subjective?

(1) And now, this commandment is for you, O ye priests. (2) If ye will not hearken, and if ye will not lay it to heart, To give glory unto My name, Saith the Lord of hosts, Then will I send the curse upon you, And I will curse your blessings; Yea, I curse them, Because ye do not lay it to heart. (3) Behold, I will rebuke the seed for your hurt, And will spread dung upon your faces, Even the dung of your sacrifices; And ye shall be taken away unto it. (4) Know

(א) וְעַתָּה אֲלֵיכֶם הַמְצוּהָ הַזֹּאת הַכְּהֻנִּים. (ב) אִם לֹא תִשְׁמְעוּ וְאִם לֹא תִשְׁימוּ עַל לֵב לְתַת כְּבוֹד לְשִׁמִּי אֲמַר יי' צְבָאוֹת וְשַׁלַּחְתִּי בְכֶם אֶת הַמְּאָרָה וְאֶרְוֵתִי אֶת בְּרִכּוֹתֵיכֶם וְגַם אֶרְוֵתִי כִּי אֵינְכֶם שֹׁמְרִים עַל לֵב. (ג) הִנְנִי גֹעַר לְכֶם אֶת הַזֶּרַע וְזֵרִיתִי פָרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פָּרֶשׁ חֲגִיכֶם וְנִשָּׂא אֶתְכֶם אֲלֵיו. (ד) וִידַעְתֶּם כִּי שַׁלַּחְתִּי אֲלֵיכֶם אֶת הַמְצוּהָ הַזֹּאת לְהִיּוֹת בְּרִיתִי אֶת לְוִי אֲמַר יי'

#### 4-7: the covenant with Levi

And ye shall be taken away unto it. (4) Know then that I have sent This commandment unto you, That My covenant might be with Levi, Saith the Lord of hosts. (5) My covenant was with him Of life and peace, and I gave them to him, And of fear, and he feared Me, And was afraid of My name. (6) The law of truth was in his mouth And unrighteousness was not found in his lips; He walked with Me in peace and uprightness, And did turn many away from iniquity. (7) For the priest's lips should keep knowledge, And they should seek the law at his mouth; For he is the messenger of the Lord of hosts. (8) But ye are turned aside out of the

אֶתְכֶם אֶלָּיו. (ד) וידעתם כי שקחתי אליכם את המצוה הזאת להיות בריתי את לוי אָמַר יְיָ צְבָאוֹת. (ה) בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְאַתְּנֶם לֹא מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נַחַת הוּא. (ו) תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו בְּשְׁלוֹם וּבְמִשׁוֹר הִלֵּךְ אִתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעוֹן. (ז) כִּי שִׁפְתָי כֶּהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מַלְאָךְ יְיָ צְבָאוֹת הוּא. (ח) וְאַתֶּם סִרְתֶּם מִן הַדֶּרֶךְ הַכְּשִׁלְתֶּם רַבִּים בַּתּוֹרָה שִׁחַתְתֶּם בְּרִית הַלְוִי אָמַר יְיָ צְבָאוֹת. (ט) וְגַם אֲנִי נִתְתִּי אֶתְכֶם נְבוֹיִם וְשִׁפְלִים לְכָל הָעָם כִּפִּי אֲשֶׁר אֵינְכֶם שׁוֹמְרִים אֶת דַּרְכֵי וּנְשִׂאִים

This covenant of “well-being” (or peace, *shalom*) is reminiscent of God’s reward to Phineas for his zealous defense of God’s name: “Behold, I hereby grant him My covenant of peace” (Numbers 25:12). The kohen’s Torah teaching also resonates with the Mishnaic invocation: “Be of the disciples of Aaron the Kohen; a lover of peace and a pursuer of peace, a lover of mankind who brought them nearer to Torah” (Avot 1:12).

The use of “angel” in this particular context complements its use as an epithet for prophets in Isaiah 44:26: “He fulfills the advice of His messengers (*mal’akhav*),” and 2 Chr. 36:15: “The Lord, God of their ancestors, summoned them by means of His messengers (*mal’akhav*).” Of course, it also puns on the name of the prophet.

#### “כי מלאך ה' צבאות הוא”

As an educator, however, it is the final verse that is most memorable, due to its use as the proof-text that Torah teachers, priests or not, must live up to very high standards in both their personal and professional lives. In the following Talmudic passage, the propriety of Rabbi Meir having learned Torah from “Acher,” Elisha ben Abuya, an infamous heretic, is questioned.

תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף טו עמוד ב  
ורבי מאיר היכי גמר תורה מפומיה דאחר? והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: מאי דכתיב דכי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא, אם דומה הרב למלאך ה' צבאות - יבקשו תורה מפיהו. ואם לאו - אל יבקשו תורה מפיהו!

How could Rabbi Meir study Torah from Acher? Did not Raba bar bar Hana say in the name of R. Yochanan, What is the sense of the verse: “For the lips of a priest guard knowledge, and men seek rulings from his mouth; for he is a messenger of the LORD of Hosts”? If he resembles an angel of the Lord of Hosts, let Torah be sought from his mouth; otherwise, let it not be sought.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טז עמוד א  
אמר רבי יוחנן: כל האומר דבר חכמה, אפילו באומות העולם - נקרא חכם.

R. Yohanan said: Whoever speaks a word of wisdom, even amongst the gentiles, is called a sage.

רמב"ם : שמונה פרקים (הקדמה)

ודע, כי הדברים אשר אומר אותם באלו הפרקים, ובמה שיבוא מן הפירוש, אינם עניינים שחידשתים אני מעצמי, ולא פירושים שבדיתים, אלא הם עניינים מלוקטים מדברי החכמים, במדרשות ובתלמוד וזולתו מחיבוריהם, ומדברי הפילוסופים גם כן, הקדומים והחדשים, ומחיבורי הרבה בני אדם. **ושמע האמת ממני שאמרה.**

Know, however, that the ideas presented in these chapters and in the following commentary are not of my own invention; neither did I think out the explanations contained therein, but I have gleaned them from the words of the wise occurring in the Midrashim, in the Talmud, and in other of their works, as well as from the words of the philosophers, ancient and recent, and also from the works of various authors, as **one should accept the truth from whatever source it proceeds.**